

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА МЕТАЛУРГІЙНА АКАДЕМІЯ УКРАЇНИ

РОБОЧА ПРОГРАМА,
методичні вказівки та індивідуальні завдання
до вивчення дисципліни
«Проблеми теорії та практики перехідної економіки»

Дніпропетровськ НМетАУ 2013
Зміст

1. Робоча програма з дисципліни «Проблеми теорії та практики перехідної економіки».
2. Методичні вказівки до виконання індивідуальних робіт з дисципліни «Проблеми теорії та практики перехідної економіки».
3. Тематика індивідуальних завдань з дисципліни «Проблеми теорії та практики перехідної економіки».
4. Питання для підсумкового контролю з дисципліни «Проблеми теорії та практики перехідної економіки».
5. Плани семінарських занять з дисципліни «Проблеми теорії та практики перехідної економіки».
6. Тестові завдання з дисципліни «Проблеми теорії та практики перехідної економіки».

Міністерство освіти и науки України

Національна металургійна академія України

Кафедра

Політичної економії

Затверджую:

Перший проректор

професор В.П. Іващенко

“ _ ” _____ ____ р.

Робоча програма

з дисципліни

Проблеми теорії та практики перехідної економіки

Напрямок 0904 Металургія

Спеціальність

Спеціалізація

Розклад навчальних годин

	с е м е с т р и					
	15					
Усього годин за навчальним планом	54					
у тому числі: Аудиторні заняття	16					
з них:						
- лекції	16					
- лабораторні заняття						
- практичні заняття						
- семінари						
Самостійна робота	29					
у тому числі при :						
- підготовці до занять	8					
- виконанні курсових проектів(робіт)						

	с е м е с т р и					
	15					
- виконанні домашніх завдань	12					
- підготовці до контрольних заходів	9					
Підсумковий контроль (екзамен, залік)	зал.					

Заочна форма навчання

Розклад навчальних годин

	с е м е с т р и					
Усього годин за навчальним планом						
у тому числі: Аудиторні заняття						
з них:						
- лекції						
- лабораторні заняття						
- практичні заняття						
- семінари						
Самостійна робота						
у тому числі при :						
- підготовці до занять						
- виконанні курсових проектів(робіт)						
- виконанні домашніх завдань						
- підготовці до контрольних робіт						
Підсумковий контроль (екзамен,залік)						

Безвідривна форма навчання

Розклад навчальних годин

	с е м е с т р и					
Усього годин за навчальним планом						
у тому числі: Аудиторні заняття						
з них:						
- лекції						
- лабораторні заняття						
- практичні заняття						
- семінари						
Самостійна робота						
у тому числі при :						
- підготовці до занять						
- виконанні курсових проектів(робіт)						
- виконанні домашніх завдань						
- підготовці до контрольних робіт						
Підсумковий контроль (екзамен,залік)						

Зміст дисципліни

Лекційний курс – 16 годин

№ № тем	Назва розділу/теми та її зміст	Тривалість (годин)
1	Перехідна економіка: зміст і основи. Предмет і завдання курсу. Перехідна економіка як об'єкт теорії. Сутність, передумови та риси перехідної економіки, її моделі. Роль держави у перехідній економіці. Історичні етапи та особливості перехідної економіки України.	2
2	Системна криза і системні перетворення в перехідній економіці. Витоки, причини і зміст системної кризи в перехідній економіці. Рецесія та дегуманізація економічних процесів. Багатоукладність перехідної економіки (технологічна, соціально-економічна). Шляхи регулювання відносин власності (роздержавлення, приватизація, муніципалізація). Особливості формування національного виробництва і товарно-грошових відносин. Лібералізація і демократизація економічного життя. Проблеми розвитку цивілізованого підприємства.	2
3	Мікрорівень перехідної економіки. Загальна характеристика підприємств в перехідній економіці. Особливості їх діяльності. Тенденції еволюції споживчого ринку в перехідній економіці. Рівновага споживача. Проблеми недоспоживання і звуження споживчого вибору. Проблеми становлення та розвитку ринкової структури та інфраструктури в перехідній економіці (ринки ресурсів, капіталів, землі, нерухомості і житла, цінних паперів). Вплив держави на мікрорівень в перехідній економіці (стимулювання пріоритетних виробництв, сприяння формуванню ринкових структур, антимонопольна політика).	2
4	Суспільне відтворення і макроекономічна рівновага в перехідній економіці. Стан суспільного відтворення в перехідній економіці. Специфіка суспільного відтворення в Україні. Особливості сукупного попиту та сукупної пропозиції та їх взаємодія в перехідній економіці. Зміна складових сукупного попиту (споживання, інвестиції, державні витрати) і сукупної пропозиції (застосування ресурсів, обсяг виробництва). Шляхи переходу нерівноважної економіки до рівноважного стану.	2
5	Структура перебудова перехідної економіки. Промислова і аграрна політика держави. Зміст та основні напрямки структурної перебудови перехідної економіки та політика держави. Основні напрямки структурної перебудови промислового комплексу (галузі прориву, конверсія, фінансово-промислові групи). Основні напрямки структурної перебудови аграрно-промислового комплексу, інновації та інвестиції в перехідній економіці.	2
6	Проблеми становлення національної фінансової і грошово-кредитної системи. Специфіка становлення фінансової та грошово-кредитної системи в перехідній економіці. Особливості фінансової політики в перехідній економіці (бюджетний дефіцит, державний борг, платіжна криза). Особливості монетарної політики в перехідній економіці. Специфіка інфляційних процесів в Україні.	2

№ № тем	Назва розділу/теми та її зміст	Тривалість (годин)
7	Соціальні пріоритети перехідної економіки. Соціальна орієнтація перехідної економіки. Цілі, напрямки та інструменти соціальної політики. Особливості соціальної політики в Україні (політика зайнятості, доходів, соціального захисту населення). Можливості і межі комерціалізації соціальної сфери.	2
8	Перехідна економіка України у системі світогосподарських зв'язків. Актуальні питання зовнішньо-економічної політики. Економічні аспекти геополітичного положення України. Місце економіки України в структурі світової економіки. Проблеми та особливості зовнішньоекономічної політики України (еквівалентний обмін, міграція ресурсів, межі зовнішнього боргу). Специфіка національного валютного ринку. Україна в системі міжнародних економічних зв'язків. Зміст, суб'єкти та види її зовнішньоекономічної діяльності. Перспективи міжнародного співробітництва України.	2

Індивідуальні завдання з самостійної роботи _12_

Передбачає виконання завдань теоретичного та практичного спрямування з ціллю розвитку здібностей студентів у застосуванні теоретичного матеріалу при аналізі стану та шляхів розгортання перехідних процесів в економіці.

№.№ завдання	Назва завдання	Тривалість (годин)
1	Тематика індивідуальних завдань додається	12

Рекомендована література

1. Вольский А. Инновационный фактор обеспечения устойчивого экономического развития // Вопросы экономики. — 1999. — № 3. — С.4 — 12.
2. Гальчинский А.С. Відновити дієздатність держави // Економіка України.- 2000.- №3.- с.8-12.
3. Гош А. Система форм собственности переходных обществ // Экономика Украины, №6. — 1996. — С. 54 — 63.
4. Концепция экономической стабилизации и роста в Украине // Экономика Украины, 1997, № 12, С. 11 — 13.
5. Курс переходной экономики: Учебник для вузов / Под ред. акад. Л.И.Абалкина. - М.: ЗАО "Финстатинформ", 1997. — С.5 — 72.
6. Олейник А. Институциональная экономика. Учебно-методическое пособие. Гл.9, 12// Вопросы экономики, 1999, № 9, 12.
7. Основные направления социальной политики на 1997 — 2000 г. — К., 1997.- С.1-31
8. Перехідна економіка: Підручник/ За ред.В.М.Гейця.- К.: Вища школа, 2003.- С.190-203, 246-256.
9. Перехідна економіка. Конспект лекцій/ За ред. проф. Тарасевича В.М. – Дніпропетровськ: Січ, 2001.
10. Реформування економіки України за роки незалежності: інвестиційний аспект// Мониторинг інвестиційної діяльності України.- 1998.- № 2.- С. 29- 35.
11. Сакс Дж. Риночная экономика и Россия. – М.: Экономика, 1994, гл.4.
12. Стратегия изменения структуры экономики Украины/ Под общ. ред. В.М.Гееца. - К.: Наукова думка, 1993.— С.45 — 98.
13. Тарасевич В.М. До проблем економічного зростання в Україні // Економіка України. — 2000. — № 8. — С.11- 18.

14. Тимофеев В.В., Тодоров П. Кризис производства: основные причины. //Экономика Украины. – №2. 1998. – С. 20 — 27.
15. Теория переходной экономики. Т.1. Микроэкономика: Учебное пособие /Под ред. д-ра эконом.наук В.В.Герасименко. — М.: ТЕИС, 1997.
- 16.Трегобчук В., Веклич О. Необхiднiсть еколого – економiчної моделi ринкових реформ в Україні // Економiка України. – 1997. — №4. – С.12-19.
17. Финансы капитализма // Под ред. Б.Г. Болдырева, М.: —Финансы и статистика, 1990, С. 22 — 122.
- 18.Экономика переходного периода: Учебн.пос./ Под ред. В.В.Радаева, А.В.Бузгалина. — М.:Изд-во МГУ, 1995. — С. 66 — 73, 270 — 317.
- 19.Економiка України: стратегiя i полiтика/ За ред. акад НАН України В.М.Гейця.- К.: Ін-т екон.прогнозув.: Фенікс, 2003.- С.314-334.
- 20.Экономическая теория. Конспект лекций /Под ред. Тарасевича В.Н. – Днепропетровск: ГМетАУ, 1996-1999.

Програму склав к.е.н., доц.

/ О.Л. Черченко/

Робоча програма розглянута на засiданнi кафедри полiтичної економiї _____

протокол № ___ вiд _____ р.

завiдуючий кафедрою полiтекономiї

д.е.н., проф.

/

/ В.М. Тарасевич

Узгоджено

Начальник навчального вiддiлу

/ А.І. Демченко/

Голова навчально-методичної комiсiї

за напрямком д.т.н., проф., акад. НАН України

/ М.І. Гасiк /

2. МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до виконання індивідуальних робіт з дисципліни

«Проблеми теорії та практики перехідної економіки»

Загальні вимоги до виконання індивідуальної роботи з дисципліни

«Проблеми теорії та практики перехідної економіки»

1. Мета і завдання індивідуальної роботи

Індивідуальна робота є невід'ємною складовою частиною усього учбового процесу і являє собою важливу форму самостійної роботи студентів по вивченню дисципліни.

Виконання індивідуальної роботи направлене, з одного боку, на більш глибоке вивчення економічних проблем, з іншого боку, на вироблення у студентів елементарних навичок наукового дослідження, економічного мислення.

Індивідуальна робота відображає рівень теоретичних знань студента, отриманих в ході вивчення даної дисципліни, і здатність застосовувати їх в реальному житті.

Порядок виконання індивідуальної роботи наступний:

1. Вибір теми, складання і затвердження плану.
2. Вивчення наукової літератури, статистичного матеріалу.
3. Написання індивідуальної роботи.
4. Оформлення індивідуальної роботи.
5. Захист.

2. Вибір теми, складання і затвердження плану

Написання індивідуальної роботи починається з вибору теми. Тематика індивідуальних робіт розробляється викладачем, який читає лекційний курс, і надається студентам. Відповідно до двох останніх цифр номеру залікової книжки студента групи відбувається закріплення за ним варіанту індивідуальної роботи. Для студентів, що складають дисципліну «Міжнародна економіка» як академічну різницю призначені теоретичні питання 20-50.

Визначившись з варіантом індивідуальної роботи, студент приступає до підбору і вивчення літератури. Значну допомогу в цьому йому може надати

перелік літератури (підручників, навчальних посібників, монографій, наукових статей і т.п.), наданий викладачем у ході читання лекцій, а також тематичний каталог учбово-методичного кабінету кафедри політичної економії НМетАУ (ауд. 201, з 13.00 до 16.30), яким можуть скористатися і студенти Інституту підвищення кваліфікації і перепідготовки керівних кадрів і фахівців металургійного комплексу України.

У процесі вивчення основної і додаткової літератури студент складає план індивідуальної роботи, який складається з вступу, трьох-чотирьох вузлових питань, висновку, списку літератури, що використовується.

План узгоджується з керівником, після чого студент приступає до написання тексту індивідуальної роботи.

3. Написання тексту індивідуальної роботи

Обсяг індивідуальної роботи в рукописному варіанті повинен складати в середньому 15-20 сторінок.

Робота починається з вступу, обсяг якого не повинен перевищувати 1-2 сторінки. У вступі розкривається актуальність вибраної теми, міра її теоретичної розробки, вказуються основні дискусійні питання, формулюється мета написання роботи і дається пояснення загальної логіки викладу матеріалу.

Далі викладається основна частина, в якій розкривається зміст теми.

Виклад кожного розділу доцільно починати з постановки питання, із з'ясування змісту економічних явищ, що аналізуються і реальних процесів. Потім треба перейти до характеристики властивих даним процесам меж і особливостей, показати різноманіття форм вияву і відобразити їх розвиток. Кожне положення роботи не повинно бути просто декларовано. Його потрібно підкріпити аргументованими роз'ясненнями і науково обгрунтованими доказами.

При написанні індивідуальної роботи обов'язково потрібно враховувати специфіку даної дисципліни. У економічний аналіз залучаються не тільки зовнішні форми економічних закономірностей - конкретні інституціональні форми і інструменти, керуючі процесом виробництва, обміну, розподілу і споживання матеріальних благ і послуг. Тому при виборі теми індивідуальної роботи потрібно чітко визначити практичну спрямованість дослідження і при підборі літератури особливу увагу приділити конкретному економіко-статистичному матеріалу. Це можуть бути фінансові і бухгалтерські звіти підприємств, статистичне зведення, бюлетені, матеріали маркетингових і соціологічних досліджень.

У тексті індивідуальної роботи обов'язково повинні використовуватися основні елементи економічного аналізу: графічне або математичне моделювання, зведені таблиці і діаграми.

На закінчення автор повинен чітко сформулювати основні теоретичні висновки і практичні рекомендації, що органічно витікають з кожного

питання його роботи. По своєму об'єму висновок не повинен перевищувати 2 сторінки.

Консультуючись з викладачем в процесі написання роботи, студент може отримати відповіді на всі питання, що його цікавлять.

Готову індивідуальну роботу студент повинен здати до учбово-методичного кабінету кафедри політекономії (ауд. 201, з 13.00 до 16.30) не пізніше ніж за 20 календарних днів до іспиту. Викладач перевіряє роботу в 14 денний строк з дня здачі роботи до кабінету.

4. Оформлення індивідуальної роботи

Індивідуальна робота може бути виконана як російською, так і українською мовою.

Перша сторінка роботи – титульний аркуш (див. додаток 1). На другій сторінці наводиться план роботи з вказівкою номерів сторінок, які відповідають питанням і підпитанням роботи (див. додаток 2). Текст роботи пишеться на одній стороні стандартного аркуша (формат А4) розбірливо і акуратно.

Допускається представлення індивідуальної роботи у вигляді комп'ютерного роздруку (Times New Roman, 14; міжсточний інтервал – 1,5; всі поля – 2 см; абзацний відступ 1,25-1,27 см: нумерація сторінок у правому верхньому куті; форматування тексту по ширині). Обов'язковою умовою є наявність полів для зауважень рецензента і нумерація сторінок. Нумери сторінок необхідно розміщувати в правому верхньому куту. На перших трьох сторінках номери не проставляються.

У список літературних джерел, що розташований в кінці індивідуальної роботи, включається література, яка безпосередньо використана при написанні роботи (вона цитувалася, на неї посилалися або вона послужила відправною точкою при формуванні концепції автора).

Список літератури формується в наступному порядку:

- 1) законодавчі акти України в хронологічному порядку їх прийняття;
- 2) монографії, збірники, статті - в алфавітному порядку прізвищ авторів; що не мають на титульному аркуші автора - в алфавітному розташуванні заголовків.

Зразок бібліографічного оформлення літературних джерел наведений в додатку 3.

Всі цитати, що наводяться в роботі, беруться в лапки. При пропуску слів ставлять крапки. При цьому необхідно стежити, щоб таке скорочення не відбилося на значенні цитат. Необхідні пояснення можуть вміщуватися в самому тексті в дужках або у виносках і обов'язково обумовлені, щоб читач бачив, що обмовка належить автору, а не джерелу, що цитується. Звичайно це робиться вказівкою ініціалів автора контрольної роботи в лапки.

Всі цитати і статистичні дані повинні мати посилання на джерела. Допускається два варіанти оформлення посилань:

- посилання наводиться внизу сторінки і відділяється від тексту

горизонтальною лінією. У посиланнях на книги вказується прізвище і ініціали автора, повна назва книги, видавництво, рік видання і кількість сторінок (див. додаток 4а). При декількох посиланнях на одне і те ж джерело на одній сторінці (якщо вони йдуть підряд) досить, не повторюючи його назви, писати “Там же, - З.”. У випадку, коли неодноразово цитується одна і та ж робота, можна не повторювати її кожний раз, а обмежитися прізвищем і ініціалами автора і вказівкою “Указ. соч., - З.”;

- посилання у вигляді [№, З], де № - номер літературного джерела в списку літератури, що використовується, З - номер сторінки, з якої взята цитата (див. додаток 4 б).

У разі посереднього цитування, перед назвою джерела ставиться “див. там-то”.

Таблиці, що наводяться в тексті, графіки, діаграми, математичні моделі повинні бути правильно оформлені.

Таблиці нумеруються арабськими цифрами в межах розділу (питання). У правому верхньому куту таблиці над заголовком вміщується напис “Таблиця” з вказівкою номера таблиці. Номер таблиці повинен складатися з номера розділу і порядкового номера таблиці, розділеного крапкою (див. додаток 5 а).

Рисунки (графіки, схеми, різні діаграми) також нумеруються в межах розділу. Нумерації складаються з слів “Рисунок” (графік, діаграма), номер розділу, крапка, номер малюнка в розділі. Найменування малюнка вміщують над ілюстрацією, номер малюнка - під нею (див. додаток 5 б).

При першому посиланні на рисунок (таблицю) вказується його (її) повний номер, при повторному посиланні додають “див.”, наприклад “див. рис. 2.1”. Якщо в роботі одна таблиця (рисунок), її (його) не нумерують і слова “Таблиця” (“Рис.”) не пишуть.

Порушення вимог до оформлення індивідуальної роботи призводить до необхідності її переробки.

5. Захист індивідуальної роботи

Керівник роботи перевіряє індивідуальну роботу та виставляє попередню оцінку. Якщо оцінка позитивна, робота допускається до захисту. На роботі зазначається «До захисту», ставиться дата та підпис викладача.

При підготовці до захисту студенту потрібно уважно ознайомитися з критичними зауваженнями рецензента, додатково вивчити питання, що викликали ці зауваження.

Захист індивідуальної роботи складається з доповіді студента (5 - 7 хвилин) по виконаній роботі та у відповідях на питання, які поставлені в рецензії керівником або виникли в ході захисту. Після цього визначається захищена чи не захищена індивідуальна робота.

Оцінювання індивідуальної роботи здійснюється викладачем, на роботі ставиться надпис «Захищено», дата та підпис викладача. Захищена

індивідуальна робота виступає допуском студента до складання іспиту з дисципліни «Міжнародна економіка».

Додаток 1

Зразок оформлення титульної сторінки

Міністерство освіти та науки України
Національна металургійна академія України

Кафедра політичної економії

ІНДИВІУАЛЬНА РОБОТА

з дисципліни «Проблеми теорії та практики перехідної економіки»

на тему: «Тіньова економіка»

Виконав:

студент гр. МС-08-23
Петров А.С.

/ підпис /

Перевірив:

к.е.н, доц.
Сидорчук Е.Н.

/ підпис /

Зразки оформлення плану індивідуальної роботи

План роботи

	стор.
ВСТУП.	3
1. Загальна характеристика тіньової економіки	5
2. Зміст тіньової економіки	10
3. Розвиток тіньової економіки в Україні.....	17
4. Напрями подолання Тіньової економіки	20
ВИСНОВОК.	28
ЛІТЕРАТУРА.	30

Зразок оформлення списку літератури, що використовується

ЛІТЕРАТУРА

1. Баб'як М.Н., Пешенкова Л.А., Рибчук А.В. Економічна теорія: Навчальний посібник. – Київ: Центр навчальної літератури, 2005. – 208с.
2. Бутук А.И. Экономическая теория: Учебное пособие. – 2-е изд., перераб. и доп.-К.:Викар, 2003.- 668с.
3. Гальчинський А.С., Єщенко П.С. Економічна теорія: Підручник.-К.: Вища школа, 2007. - 540с.
4. Економічна енциклопедія.(У трьох томах. Т.1, Т. 2, Т.3.) /Редколегія: С.В.Мочерний (відп. ред.) та інші. – К.: Видавничий центр „Академія”, - 2000, 2001, 2002.- 864с., 848с., 952с.
5. Економічна теорія: Політекономія: Підручник /За ред.. В.Д.Базилевича. – 6-те вид., перероб. і доп. – К.: Знання – Прес, 2007. – 719 с.
6. Экономическая теория (политэкономия): Учебник /Под общ. Ред. заслуженных деятелей науки Российской Федерации, профессоров В.И. Видянина, Г.П. Журавлёвой. – М.: Изд-во Рос. Экон. Акад., 2000. - 592с.

Зразок оформлення посилань

Неокласична школа першорядне значення додає визначенню попиту, виходячи з твердження про те, що “головною вимогою людини є задоволення його потреб, спочатку - життєво необхідних, потім - інших, менш настійних. Отже, на перше місце висувається попит, який є не що інше, як зовнішній вияв більш глибоких потреб людини”.¹⁾

Схильність до споживання - величина відносно постійна, тому “причину порушення рівноваги на товарному ринку потрібно шукати не в процесі виробництва коштів споживання. Це порушення може витікати з диспропорції між пропозицією коштів накопичення і попитом на них”.²⁾

¹⁾Пезенти А. Очерки политической экономии.-Т.2. - М.: Прогресс, 1976.- С. 340.

²⁾ Жамс Е. История экономической мысли XX века. - М.: Изд-во иностранной литературы, 1959. - С. 250.

Зразок оформлення посилань

“Найбільш знаменний момент, що характеризує заощадження і інвестиції, - затверджує П.Самуельсон, - полягає в тому, що в нашому індустріальному суспільстві вони звичайно здійснюються різними особами і по незалежних один від одного причинах” [8, 250-251].

“Багато які економісти вважають, що такий структурний доказ, як міра концентрації або індекс Герфіндаля, недостатній для визначення міри конкурентності ринку. Більш того, вони затверджують, що треба передусім звернути увагу на саму ринкову поведінку фірм” [3, 214].

Зразок оформлення таблиці

Таблиця 1.2

Використання компаніями США різних методів амортизації ¹⁾

Методи	Роки			
	1986	1987	1988	1989
Прямолінійні	562	566	562	564
Прискорені:				
суми чисел	26	25	20	17
Зменшеного залишку	65	57	57	57
Одиниць продукції	59	52	62	65
Інші	69	68	69	74

¹⁾Финансовые и инвестиционные показатели деятельности фирмы. - М.: Финансы и статистика, 1991. - С. 27.

Зразок оформлення графіків

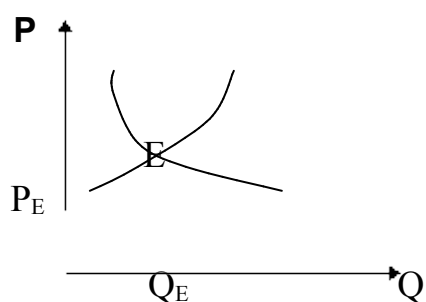

Рис. 2.1. Ціна рівноваги

3.ТЕМАТИКА ІНДИВІДУАЛЬНИХ (РЕФЕРАТИВНИХ) ЗАВДАНЬ З ДИСЦИПЛІНИ «Проблеми теорії та практики перехідної економіки»

1. Політична економія і економіка: спільне і особливе.
2. Основні напрями сучасної економічної думки.
3. Виробництво, розподіл, обмін і споживання суспільного продукту.
4. Межа виробничих можливостей в умовах переходу до ринкової економіки.
5. Сучасна НТР і постіндустріалізація суспільства.
6. Екологізація сучасного виробництва.
7. Джерела економічного росту в умовах переходу до ринку.
8. Власність і експлуатація.
9. Власність і управління.
10. Система потреб суспільства.
11. Державна власність як основа тоталітарно-бюрократичного ладу.
12. Порівняльна ефективність функціонування різних форм власності та підприємництва.
12. Можливості синтезу теорій трудової вартості та граничної корисності.
14. Поняття інфляції.
15. Еволюція грошей в сучасних умовах.
16. Функції грошей.
17. Товарна біржа: структура і механізм функціонування.
18. Стійкість ринкової рівноваги.
19. Додаткова вартість в сучасних умовах.
20. Ринок: структура та інфраструктура.
21. Підприємництво і конкуренція: основи взаємодії.
22. Капітал і наймана праця: антагонізм або співробітництво.
23. Сучасна ТНК: структура, принципи організації, форми і методи ринкової поведінки.
24. Неокласичні та кейнсіанські концепції економічної ролі держави.
25. Моделі сучасної змішаної економіки: загальне і особливе.
26. Соціал-демократична концепція демократичного соціалізму.
27. Східна Європа і Китай: загальне і особливе в процесі трансформації.
28. Проблеми формування національної економіки України.

29. Програми розвитку економіки України різних політичних партій.
30. Соціально-економічний стан Дніпропетровської області в умовах переходу до ринку.
31. Банкрутство підприємств і перспективи розвитку чорної металургії України.
32. Проблеми співвідношення темпів розвитку підрозділів суспільного виробництва в сучасних умовах.
33. Основні риси товарного виробництва в Україні.
34. Екологія і економіка.
35. Концепція довгих циклів кон'юнктури.
36. Умови реалізації суспільного сукупного продукту у схемах К.Маркса.
37. Структура доходів в умовах гіперінфляції.
38. Первісне нагромадження капіталу в умовах переходу до ринкової економіки.
39. Вплив нагромадження на національний обсяг виробництва.
40. Індексація доходів і мінімальний споживчий бюджет в умовах гіперінфляції.
41. Міжнародна система валютно-фінансових відносин і тенденції її розвитку.
42. Новий міжнародний економічний порядок.
43. Глобальні світові економічні проблеми.
44. Україна в міжнародному розподілі праці.
45. Бюджет України на 200__ рік

ПИТАННЯ ДО ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ З ДИСЦИПЛІНИ «Проблеми теорії та практики перехідної економіки»

1. Політична економія і економіка: спільне і особливе.
2. Основні напрями сучасної економічної думки.
3. Виробництво, розподіл, обмін і споживання суспільного продукту.
4. Межа виробничих можливостей в умовах переходу до ринкової економіки.
5. Сучасна НТР і постіндустріалізація суспільства.
6. Екологізація сучасного виробництва.
7. Джерела економічного росту в умовах переходу до ринку.
8. Власність і експлуатація.
9. Власність і управління.
10. Система потреб суспільства.
11. Державна власність як основа тоталітарно-бюрократичного ладу.
12. Порівняльна ефективність функціонування різних форм

власності та підприємництва.

12. Можливості синтезу теорій трудової вартості та граничної корисності.
14. Поняття інфляції.
15. Еволюція грошей в сучасних умовах.
16. Функції грошей.
17. Товарна біржа: структура і механізм функціонування.
18. Стійкість ринкової рівноваги.
19. Додаткова вартість в сучасних умовах.
20. Ринок: структура та інфраструктура.
21. Підприємництво і конкуренція: основи взаємодії.
22. Капітал і наймана праця: антагонізм або співробітництво.
23. Сучасна ТНК: структура, принципи організації, форми і методи ринкової поведінки.
24. Неокласичні та кейнсіанські концепції економічної ролі держави.
25. Моделі сучасної змішаної економіки: загальне і особливе.
26. Соціал-демократична концепція демократичного соціалізму.
27. Східна Європа і Китай: загальне і особливе в процесі трансформації.
28. Проблеми формування національної економіки України.
29. Програми розвитку економіки України різних політичних партій.
30. Соціально-економічний стан Дніпропетровської області в умовах переходу до ринку.
31. Банкрутство підприємств і перспективи розвитку чорної металургії України.
32. Проблеми співвідношення темпів розвитку підрозділів суспільного виробництва в сучасних умовах.
33. Основні риси товарного виробництва в Україні.
34. Екологія і економіка.
35. Концепція довгих циклів кон'юнктури.
36. Умови реалізації суспільного сукупного продукту у схемах К.Маркса.
37. Структура доходів в умовах гіперінфляції.
38. Первісне нагромадження капіталу в умовах переходу до ринкової економіки.
39. Вплив нагромадження на національний обсяг виробництва.
40. Індексація доходів і мінімальний споживчий бюджет в умовах гіперінфляції.
41. Міжнародна система валютно-фінансових відносин і тенденції її розвитку.

- 42.Новий міжнародний економічний порядок.
43. Глобальні світові економічні проблеми.
44. Україна в міжнародному розподілу праці.
45. Бюджет України на 200__ рік

5.ПЛАНИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ,

РЕКОМЕНДОВАНА НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА ЛІТЕРАТУРА

ДО ТЕМИ «СУСПІЛЬНЕ ВИРОБНИЦТВО: ЗМІСТ І ОСНОВНІ ЕКОНОМІЧНІ ПРОБЛЕМИ»

План

1. Суспільне виробництво: зміст, чинники, основні фази та етапи розвитку.
2. Основні економічні проблеми. Потреби та межа виробничих можливостей. Вибір в економіці.
3. Результати виробництва. Суспільний продукт і його структура. Соціально економічний прогрес.

Література:

1. Ватаманюк З., Панчишин С., Ватаманюк О. Вступ до економічної теорії. Курс лекцій. Ч. 1. – Л.: „Новий світ – 2000”, 2004. – 352 с.
2. Дзюбик С.Д., Ривак О.С. Основи економічної теорії: Навчальний посібник. – К.: Знання, 2006. – 481 с.
3. Економічна теорія: Політекономія. Підручник / За ред. В.Д. Базилевича – 6-те вид., перероб і доп. – К.: Знання, 2007. – 719 с.
4. Основи економічної теорії: Підручник / За ред. А. А. Чухна. - К.: Вища школа, 2001. - С. 52-66.
5. Економічна теорія: Підручник / За ред. В.М.Тарасевича. - Київ: Центр навчальної літератури, 2006.- С. 33-52.

ДО ТЕМИ “«ВЛАСНІСТЬ В ЕКОНОМІЧНІЙ СИСТЕМІ СУСПІЛЬСТВА»”

План

1. Власність як економічна категорія. Класифікація форм власності.
2. Власність та економічні інтереси.
3. Шляхи перебудови відносин власності економічної системи, що трансформується.

Література:

1. Економічна теорія: Політекономія: Підручник / За ред. В.Д. Базилевича. – 6-те вид., перероб. і доп. – К.: Знання – Прес, 2007. – 719 с.
2. Основи економічної теорії: Підручник / За ред. А. А.Чухна. - К.: Вища школа, 2001.- С. 67-76.
3. Економічна теорія: Підручник / За ред. В.М.Тарасевича. - Київ: Центр навчальної літератури, 2006.- С. 53-68.

ДО ТЕМИ “ОСНОВИ ТОВАРНОГО ВИРОБНИЦТВА І РИНКУ”

План

Перше заняття

1. Форми суспільного виробництва. Натуральне та товарне виробництво.
2. Товар і його властивості. Вартість товару: сутність, форми, чинники.
3. Гроші. Альтернативні погляди на виникнення грошей. Закон грошового обігу.
4. Закон вартості та його функції.

Друге заняття

1. Ринок: сутність, суб'єкти, умови функціонування та функції.
2. Структура та інфраструктура ринку.
3. Ринковий механізм: попит, пропозиція та їх взаємодія.

Література

1. Башнянин Г.И. Политическая экономия. Общая экономическая теория, К.: Знання – Прес, 2002.
2. Економічна теорія: Політекономія: Підручник / За ред. В.Д. Базилевича. – 6-те вид., перероб. і доп. – К.: Знання – Прес, 2007. – 719 с.
3. Основи економічної теорії: Підручник / За ред. А. А. Чухна. - К.: Вища школа, 2001. - С. 48-145, 145-190.
4. Економічна теорія: Підручник / За ред. В. М. Тарасевича. - Київ: Центр навчальної літератури, 2006.- Гл. 4.

ДО ТЕМИ «ТРАДИЦІЙНІ ЕКОНОМІЧНІ СИСТЕМИ. ЕТАПИ РОЗВИТКУ КАПІТАЛІЗМУ»

План

1. Сутність і основні елементи економічної системи.
2. Економічні засади докапіталістичних способів виробництва.
3. Капіталізм: сутність та передумови виникнення. Робоча сила як товар. Вартість робочої сили.
4. Капітал: сутність й альтернативні погляди. Обіг та накопичення капіталу.
5. Етапи розвитку капіталізму. Чистий капіталізм.
6. Монополістичний капіталізм.
7. Державно-монополістичний капіталізм.

Література

1. Башнянин Г.И. Политическая экономия. Общая экономическая теория, К.: Знання – Прес, 2002.
2. Економічна теорія: Політекономія: Підручник / За ред. В.Д. Базилевича. – 6-те вид., перероб. і доп. – К.: Знання – Прес, 2007. – 719 с.
3. Економічна теорія: Підручник / За ред. В. М. Тарасевича. - Київ: Центр навчальної літератури, 2006.- Гл. 5.
4. Економіка: Учебник. – 3-е изд. перераб. / Под ред. А.С. Булатова. – М.: Юрист, 2002. – 896с.

ДО ТЕМИ “НАЦІОНАЛЬНА ЕКОНОМІКА: ЦІЛІ ТА ЕФЕКТИВНІСТЬ”

План

1. Зміст, межі та цільова функція національної економіки.
2. Підприємство як основна ланка економіки. Мета, функції та фонди підприємства. Ефективність підприємства.
3. Ефективність національної економіки: сутність, форми, показники. Національне багатство.

Література

1. Основи економічної теорії: Підручник / За ред. А. А. Чухна. - К.: Вища школа, 2001. - С. 236-257; 335-340; 374-394.
2. Башнянин Г.И. Политическая экономия. Общая экономическая теория, К.: Знання – Прес, 2002.
3. Економічна теорія: Політекономія: Підручник / За ред. В.Д. Базилевича. – 6-те вид., перероб. і доп. – К.: Знання – Прес, 2007. – 719 с.
4. Економічна теорія: Підручник / За ред. В. М. Тарасевича. - Київ: Центр навчальної літератури, 2006.- Гл. 6.
5. Економіка: Учебник. – 3-е изд. перераб. / Под ред. А.С. Булатова. – М.: Юрист, 2002. – 896с.

ДО ТЕМИ «СУСПІЛЬНЕ ВІДТВОРЕННЯ І ЗАГАЛЬНА ЕКОНОМІЧНА РІВНОВАГА»

План

1. Сутність суспільного відтворення, кругообіг ресурсів, продуктів, доходів.
2. Моделі суспільного відтворення: умови реалізації суспільного продукту К. Маркса та інші.
3. Основи загальної економічної рівноваги.

Література

1. Основи економічної теорії: Підручник / За ред. А. А. Чухна. - К.: Вища школа, 2001. - С. 395-406.
2. Економічна теорія: Підручник / За ред. В. М. Тарасевича. - Київ: Центр навчальної літератури, 2006. - Гл. 10.
3. Економіка: Учебник. – 3-е изд. перераб. / Под ред. А.С. Булатова. – М.: Юрист, 2002. – 896с.
4. Мочерний С.В. Економічна теорія: навч. посіб.. — Вид. 3-тє, доп. і перероб. — К. : Академія, 2008. — 640с.

ДО ТЕМИ «ЦИКЛІЧНІСТЬ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ І ЕКОНОМІЧНЕ ЗРОСТАННЯ»

План

1. Цикли економічного розвитку, їх види та матеріальна основа.
2. Характеристика фаз середньострокового циклу.
3. Сутність та фактори економічного зростання. Особливості сучасного типу економічного зростання.

Література

1. Дідківська Л. І., Головка Л. С. Державне регулювання економіки: Навч. посіб. – К.: Знання-Прес, 2002. – 214 с.
2. Экономическая теория: Конспект лекций / Под ред. В. Н. Тарасевича.-Днепропетровск: ГМетАУ, 1996-1999. - Ч.4. - С.30-50.
3. Основи економічної теорії: Підручник /За ред. А. А. Чухна. - К.: Вища школа, 2001. - С.477-499.
4. Економічна теорія: Підручник / За ред. В. М. Тарасевича. - Київ: Центр навчальної літератури, 2006.- Гл. 22-23.
5. Мочерний С.В. Економічна теорія: навч. посіб.. — Вид. 3-тє, доп. і перероб. — К. : Академія, 2008. — 640с.

ДО ТЕМИ «ЕКОНОМІЧНА ПОЛІТИКА І ДЕРЖАВА. ФІНАНСОВА СИСТЕМА І ФІНАНСОВА ПОЛІТИКА »

План

1. Господарський механізм: сутність структура, функції, моделі.
2. Економічна політика держави.
3. Сутність та функції фінансів. Структура фінансової системи.
4. Бюджетна система. Фіскальна політика.
5. Податкова система. Податкова політика.

Література

1. Мельник П. В. Розвиток податкової системи в перехідній економіці. – Ірпінь: Академія державної податкової служби України, 2001. – 362 с.
2. Основи економічної теорії: Підручник / За ред. А. А. Чухна. - К.: Вища школа, 2001. - С. 449-476.
3. Економічна теорія: Підручник / За ред. В. М. Тарасевича. - Київ: Центр навчальної літератури, 2006.- Гл. 21.
4. Экономика: Учебник. – 3-е изд. перераб. / Под ред. А.С. Булатова. – М.: Юрист, 2002. – 896с.
5. Мочерний С.В. Економічна теорія: навч. посіб.. — Вид. 3-тє, доп. і перероб. — К. : Академія, 2008. — 640с.

ДО ТЕМИ «ГРОШОВО-КРЕДИТНА І МОНЕТАРНА ПОЛІТИКА. ІНФЛЯЦІЯ І АНТИІНФЛЯЦІЙНА ПОЛІТИКА»

План

Перше заняття

1. Грошовий обіг. Грошовий ринок.
2. Кредитна система: сутність, структура, функції.
3. Банки та банківська система.
4. Ринок цінних паперів.

Друге заняття

1. Особливості встановлення рівноваги та грошового ринку. Грошово-кредитна політика.
2. Інфляція: сутність, причини, механізми, наслідки. Антиінфляційна політика.

Література

1. Економічна теорія: Підручник / За ред. В. М. Тарасевича. - Київ: Центр навчальної літератури, 2006.- С. 308-320.
2. Основи економічної теорії: Підручник /За ред. А. А. Чухна. - К.: Вища школа, 2001. - С. 422-448, 500-507.
3. Экономика: Учебник. – 3-е изд. перераб. / Под ред. А.С. Булатова. – М.: Юрист, 2002. –

896с.

4. Мочерний С.В. Економічна теорія: навч. посіб.. — Вид. 3-тє, доп. і перероб. — К. : Академія, 2008. — 640с.

ДО ТЕМИ «ІНТЕРНАЦІОНАЛІЗАЦІЯ ВИРОБНИЦТВА І ФУНКЦІОНУВАННЯ СВІТОВОЇ ЕКОНОМІКИ. ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНА ПОЛІТИКА»

План

1. Сутність та основи руху світового господарства. Інтернаціоналізація виробництва.
2. Загальна характеристика основних форм міжнародних економічних відносин. Сутність та етапи розвитку міжнародної інтеграції.
3. Зовнішньоекономічна політика: сутність та види.

Література

1. Економічна теорія: Підручник / За ред. В. М. Тарасевича. - Київ: Центр навчальної літератури, 2006. - Гл. 31.
2. Экономика: Учебник. – 3-е изд. перераб. / Под ред. А.С. Булатова. – М.: Юрист, 2002. – 896с.
3. Мочерний С.В. Економічна теорія: навч. посіб.. — Вид. 3-тє, доп. і перероб. — К. : Академія, 2008. — 640с.
4. Мельник Л.Ю., Макаренко П.М. Економічна теорія: політекономічний контекст: навч. посібник для студ. вищих навч. закл.. — К. : Кондор, 2008. — 524с.

5. ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ ЗДИСЦИПЛІНИ

«Проблеми теорії та практики перехідної економіки»

1. Сучасна перехідна економіка у постсоціалістичних державах пов'язана з переходом:
 - a) до нової цивілізації;
 - b) до нової формації;
 - c) до ринку;
 - d) усе вищеперелічуване;
 - e) В, С.
2. До рис перехідної економіки належить:
 - a) перевага суперечностей розвитку над суперечностями функціонування;
 - b) поява та функціонування перехідних форм;
 - c) альтернативний характер розвитку;
 - d) усе вище перелічувальне;
 - e) А,В.
3. Зміст нової парадигми соціально-економічного розвитку полягає у зміні домінант:
 - a) від виробничо-економічних факторів до соціально-культурних;
 - b) від соціально-культурних факторів до виробничо-економічних;
 - c) від природно-кліматичних факторів до виробничо-економічних;
 - d) від виробничо-економічних факторів до природно-кліматичних.
4. Технологічний уклад-це:
 - a) єдиний відтворювальний комплекс пов'язаних виробництв;
 - b) техніко-економічний засіб з'єднання елементів продуктивних сил;
 - c) система відтворення суттєвих сил людини;
 - d) усе вище перелічуване;
 - e) А, В.
5. Соціальний уклад – це:
 - a) єдиний відтворювальний комплекс пов'язаних виробництв;
 - b) техніко-економічний засіб з'єднання елементів продуктивних сил;
 - c) система відтворення суттєвих сил людини;
 - d) усе вищеперелічуване;
 - e) В, С.

6. Сукупність національних, культурних та інших норм, принципів, традицій є інерційною складовою якого укладу:
- соціального;
 - економічного;
 - технологічного;
 - усе вищеперелічуване;
 - A, B.
7. Оптимум споживача в перехідній економіці – це:
- максимум корисності;
 - максимум споживання товарів;
 - середньозважена оцінка імовірних результатів;
 - усе вище перелічуване;
 - нічого з перелічаного.
8. В умовах різкого падіння купувальної здібності населення в перехідній економіці, «углове рішення» споживача – це коли:
- споживання деяких категорій товарів зводиться до мінімуму;
 - набір товарів виявляється на границі бюджетного обмеження;
 - крива байдужості стає мов пряма;
 - усе вище перелічуване;
 - A, B.
9. При переході до ринку найбільш значно зростають ціни на:
- товари з високою еластичністю попиту;
 - товари першої необхідності;
 - товари з низькою еластичністю попиту;
 - A, B;
 - B, C.
10. До шляхів досягнення соціальних меж ринку належать:
- нормативне регулювання;
 - соціальні підтримка та контроль;
 - орієнтація структури ринку на споживчі потреби;
 - усе вище перелічуване;
 - B, C.
11. Характерними формами власності у традиційній економіці є:
- державна;
 - приватна;
 - сословна;
 - усе вищеперелічуване;
 - A, C.
12. Типовою формою власності ринкової економіки є:
- державна;
 - колективна;
 - приватна;
 - приватно-корпоративна.
13. Відносини власності у постіндустріальній економіці характеризуються як:
- переважно державні;
 - переважно приватно-корпоративні;
 - переважно-асоціативні;
 - плюралістичні.
14. Яка форма приватизаційних процесів найбільш притаманна Китаю:
- радикальна;
 - альтернативна;
 - еволюційна;
 - державно-комерційна.

15. Яка форма приватизаційних процесів найбільш притаманна Польщі:
- радикальна;
 - альтернативна;
 - еволюційна;
 - державно-комерційна.
16. Яка форма приватизаційних процесів найбільш притаманна Чехії:
- помірно-радикальна;
 - альтернативна;
 - еволюційна;
 - радикальна;
17. До якого рівня світогосподарських перетворень належать перехідні процеси в Україні:
- глобальних;
 - регіональних;
 - локальних;
 - усе вищеперелічуваних;
18. В якій з нижче перелічених моделей перехідної економіки здобуває розвиток приватна власність:
- ринковий соціалізм;
 - «державно-корпоративна» модель;
 - «бархатна революція»;
 - «шокова перепія».
19. В якій з нижче перелічених моделей перехідної економіки соціальний захист населення поступово наближається до стандартів «соціального ринкового господарства»:
- ринковий соціалізм;
 - «державно-корпоративна» модель;
 - «бархатна революція»;
 - «шокова перепія».
20. Яка з моделей перехідної економіки характеризується як модель поступових трансформаційних зрушень:
- ринковий соціалізм;
 - «державно-корпоративна» модель;
 - «бархатна революція»;
 - «шокова терапія».
21. Які з нижчеперелічуваних рис кризи перехідної економіки належить до специфічних рис економічної кризи:
- приховані форми безробіття;
 - відсутність банкрутування підприємств;
 - падіння темпів росту ВВП;
 - A, B;
 - A, C.
22. Які з нижчеперелічуваних рис кризи перехідної економіки належить до загальних рис економічної кризи:
- бюджетний дефіцит;
 - стагфляція;
 - падіння темпів ВВП;
 - усе вищеперелічуване;
 - A, C.
23. Яка з характеристик найбільш повно відображає сутність кризи у постсоціалістичних державах:
- системна;
 - трансформаційна;
 - системно-трансформаційна;
 - особлива системно-трансформаційна
24. До причин, які обумовлюють не виконання заробітною платою своїх функцій (відтворювальної, стимулюючої, регулюючої), належать:
- деформація між кількістю, якістю праці та її оплатою;

- b) деформація між заробітною платою та ціною робочої сили;
- c) не виплата заробітної плати;
- d) штучне обмеження рівня оплати праці;
- e) усе вищеперелічуване;

25. До засобів виходу з кризи неплатежів не належать:

- a) вексельний та чековий оберт;
- b) комерційний кредит;
- c) надання пільг;
- d) право продажу боргів;
- e) наявність механізму фінансового банкрутування та санації.